

คู่มือการใช้อัตลักษณ์

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

Community Organizations Development Institute (Public Organization)

โดย

คณะทำงานพัฒนาอัตลักษณ์ ภาพลักษณ์ และวัฒนธรรมองค์กร

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

สารบัญ

[1] เกี่ยวกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน	3
ความเป็นมา	3
วิสัยทัศน์	3
แนวทางการทำงาน	4
วิสัยทัศน์ (3 - 5 ปีข้างหน้า) : พ.ศ. 2560 – 2564	5
วิสัยทัศน์ (20 ปี ข้างหน้า) : พ.ศ. 2575	5
[2] อัตลักษณ์ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน	6
สัญลักษณ์และความหมาย	6
สีประจำองค์กร	6
โลโก้ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน	6
คำขวัญของผู้ปฏิบัติงาน พอช.	6
มาสคอต “น้องคู่ชุมชน” (Mascot)	7
8 บุคลิก คน พอช.	8
การ์ตูนแทน 8 บุคลิกคน พอช.	9
[3] สมรรถนะร่วมและค่านิยมหลักของผู้ปฏิบัติงาน พอช.	10
สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงาน พอช. (CORE COMPETENCY)	10
ค่านิยมหลักของ พอช.	10

[1]

เกี่ยวกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

ความเป็นมา

เดือนตุลาคม 2537 หน่วยงานพัฒนาหลายฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ได้ประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดตั้งองค์กรที่จะทำหน้าที่ “สนับสนุนการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง เพื่อเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ต่อมาในปี 2538 กระทรวงการคลังและภาคีที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมจัดทำแผนการเงินการคลังเพื่อสังคมขึ้น ภายใต้มาตรการสนับสนุนการพัฒนาองค์กรชุมชนให้ครอบคลุมทั้งภาคเมือง และภาคชนบท โดยมีข้อเสนอให้รวม 2 หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงานพัฒนาชุมชนเมือง การเคหะแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนพัฒนาชนบท สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเข้าด้วยกัน

ต่อมาในวันที่ 27 กรกฎาคม 2543 ได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ซึ่งประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา โดยการรวมสองหน่วยงาน คือ สำนักงานกองทุนพัฒนาชนบท และ สำนักงานพัฒนาชุมชนเมือง ในการกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เพื่อสนับสนุนและให้การช่วยเหลือแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การเพิ่มรายได้ การพัฒนาที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน ทั้งในเมืองและชนบท รวมถึงการให้มีการสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่ ในรูปแบบองค์การมหาชน ตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 เริ่มดำเนินการอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2543 ต่อมาในเดือน ตุลาคม 2545 ได้ย้ายมาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีคณะกรรมการเป็นกลไกการบริหารที่กำกับเชิงนโยบายและทิศทางขององค์กร โดยมีผู้อำนวยการเป็นผู้บริหารสูงสุดขององค์กร

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรของประชาชน ที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งของสังคมจากรากฐานราก ด้วยพลังองค์กรชุมชนและประชาสังคม

วัตถุประสงค์

1. สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การเพิ่มรายได้ การพัฒนาที่อยู่อาศัย การพัฒนาสิ่งแวดล้อม การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกชุมชน เมืองและชนบท โดยยึดหลักการพัฒนาแบบองค์รวมหรือบูรณาการ บนหลักการพัฒนาที่สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมเป็นแนวทางสำคัญ ทั้งนี้เพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประชาสังคม
2. สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่องค์กรชุมชนและเครือข่าย องค์กรชุมชน
3. สนับสนุนและให้การช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กร ชุมชน ตลอดจนการประสานสนับสนุนเพื่อให้เกิดการช่วยเหลือดังกล่าวจาก หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
4. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างร่วมมือขององค์กรชุมชนและเครือข่าย องค์กรชุมชน ในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

แนวทางการทำงาน

- สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่น เป็นผู้มีบทบาทหลัก (Key actors) ในการ วางแผน และดำเนินการตาม แผนพัฒนาชุมชน ภายใต้การสนับสนุนและร่วมมือกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานกลาง
- สนับสนุนให้ชาวบ้านชุมชนเจ้าของปัญหา มีบทบาทสำคัญ ในการกำหนด และ วางแผนการพัฒนา เพื่อแก้ปัญหาของตนเอง(Demand driven) ด้วย ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ไม่รอแต่การสนับสนุนจากภายนอกหรือ รอทำตาม แผนของหน่วยงาน (Supply driven)
- สนับสนุนการวางแผนพัฒนาที่มีพื้นที่เป้าหมายในแต่ละเรื่อง ให้เต็มพื้นที่ ทัว ประเทศ (Nationwide development process) ไม่ใช่ดำเนินการ เฉพาะ พื้นที่นำร่อง โดยชุมชน ประชาคม และท้องถิ่น เห็นภาพรวมของ การแก้ไข ปัญหาและการพัฒนา
- จัดสรรและกระจายงบประมาณให้องค์กรชุมชนบริหารจัดการด้วยตนเอง
- บทบาทของสถาบันฯ คือ การจัดกระบวนการพัฒนา องค์กรชุมชน (Community organizing) ในรูปแบบต่างๆ โดยใช้ “สภาองค์กรชุมชน ตำบล” ซึ่งจัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ.สภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 เป็นกลไกในการ

เชื่อมโยงองค์กรชุมชน และภาคีพัฒนาต่างๆ ในท้องถิ่น ทั้งภาครัฐ เอกชน
สถาบันการศึกษา มาทำงาน แก้ไขปัญหาของ ท้องถิ่นร่วมกัน

วิสัยทัศน์ (3 - 5 ปีข้างหน้า) : พ.ศ. 2560 – 2564

ชุมชนท้องถิ่นไทยมีความเข้มแข็งสู่การจัดการตนเอง

วิสัยทัศน์ (20 ปี ข้างหน้า) : พ.ศ. 2575

ชุมชนท้องถิ่นไทยจะมีความเข้มแข็งเต็มพื้นที่ประเทศไทย

[2]

อัตลักษณ์ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.)

สัญลักษณ์และความหมาย

สัญลักษณ์องค์กร

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
COMMUNITY ORGANIZATIONS
DEVELOPMENT INSTITUTE

พอช. - CODI

ความหมายสัญลักษณ์องค์กร

- เข้มแข็ง มั่นคง เป็นองค์กรรวม อย่างมีพลวัตร
- ประสานพลังพหุภาคี เรียนรู้พัฒนาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
- ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รัฐกิจ พันธกิจ และประชาสังคม

สีประจำองค์กร คือ สีน้ำเงิน

รหัสสีประจำสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

รหัส CMYK	รหัส RGB
C = 100	R = 0
M = 91	G = 51
Y = 6	B = 153
K = 1	

สโลแกนของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

พอช. มุ่งสร้างชุมชนเข้มแข็ง

คำขวัญของผู้ปฏิบัติงาน พอช.

เคารพ ศรัทธา ตรงเวลา พัฒนาองค์กร

มาสคอต “น้องคู่ชุมชน” (Mascot)

แนวคิดในการออกแบบมาสคอต “น้องคู่ชุมชน”

บุคลิก เป็นมิตร น่ารัก มีรอยยิ้ม สามารถเข้าได้กับทุกคน และทุกชุมชน ลักษณะแลดูคล้ายกับฮีโร่ เปรียบได้กับผู้ที่เข้ามาให้ความเชื่อเหลือพัฒนาชุมชน

เครื่องแต่งกาย เน้นความเรียบง่าย คือ มีหมวก ที่ออกแบบมา ให้สามารถ ห่อหุ้มได้ทั้งศีรษะ เพื่อสื่อถึงการเตรียมพร้อมต่อทุกสถานการณ์

- **ด้านหน้าหมวก** มีชื่อย่อของสถาบันฯ “พอช.” เพื่อให้เห็นอย่างชัดเจน
- **บริเวณของหู** มีแถบสีขาวซ้อนกันสองชั้นคล้ายปีกนก เป็นการสื่อถึงการทำงานอย่างอิสระ ยึดมั่นในคุณธรรมและความซื่อสัตย์เป็นสำคัญ และยังหมายถึงการทำงานที่รวดเร็วอีกด้วย
- **ชุดมาสคอต**
 - เสื้อ :** การสวมเสื้อรัดรูป มีโลโก้ของสถาบันฯ ที่บริเวณหน้าอก เพื่อเป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์ของสถาบันฯ
 - กางเกง :** เป็นกางเกงขายาวรัดรูปเน้นความปราดเปรียวคล่องตัว

ผ้าคลุมด้านหลัง : ยึดติดกันกับคอเสื้อ สีพื้นด้านในจะเป็นสีขาว ด้านนอกจะเป็นสีแดงอันเป็นเอกลักษณ์ของฮีโร่ มีข้อความ สโลแกน “พอช. มุ่งสร้างชุมชนเข้มแข็ง” และ โลโก้ ของสถาบันฯ อยู่ที่ผ้าคลุมด้านหลัง

ดวงตา ออกแบบให้ใหญ่และเป็นสีฟ้าสดใส สื่อถึง การมองโลกในแง่บวกเสมอ

สีส่วนรวมหลัก ใช้สีน้ำเงิน ซึ่งเป็นสีประจำหน่วยงาน

สีส่วนรองลงมา คือ สีขาว หมายถึง การปฏิบัติงานโดยยึดหลักคุณธรรมและมีความซื่อสัตย์

สีที่มาจากโลโก้ คือ สีแดง , สีขาว , สีน้ำเงิน มีส่วนช่วยให้ตัวมาสคอตมีความโดดเด่น และมีรสชาติมากขึ้นรวมทั้งยังสื่อถึงการปฏิบัติงานโดยยึดเอาประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ

8 บุคลิก คน พอช.

(จากเวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การสร้างอัตลักษณ์ และภาพลักษณ์องค์กรในยุคสื่อดิจิทัล” เมื่อวันที่ 8-9 ธันวาคม 2557 ณ คลองทรายเขาใหญ่รีสอร์ท อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา)

บุคลิกภาพเชิงเหตุผล (Rational)	บุคลิกภาพเชิงอารมณ์ (Emotional)
ศรัทธาต่อชุมชน หมายถึง เชื่อมั่นในพลังชุมชนว่าสามารถพัฒนาได้ ทำได้ มีอุดมการณ์แน่วแน่	จิตสาธารณะ หมายถึง คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่เกี่ยงงอนที่จะช่วยเหลืองานผู้อื่น
มีคุณธรรม/ความซื่อสัตย์ หมายถึง โปร่งใส ยอมรับ การตรวจสอบ ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน	ยอมรับความเห็นต่าง หมายถึง เปิดใจยอมรับความคิดเห็นผู้อื่นก่อนตัดสินใจ ให้เกียรติ และรับฟังผู้อื่น เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจร่วม
มีอาชีพ หมายถึง ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ รู้ทันสถานการณ์ ใช้ข้อมูลเหตุผลในการตัดสินใจ เป็นผู้นำ น่าเชื่อถือ เป็นที่ไว้วางใจได้ ทำงานเป็นทีม บริหารจัดการด้วย การคำนึงประสิทธิภาพ มีทักษะในการวิเคราะห์ การสื่อสาร	มนุษยสัมพันธ์ดี หมายถึง มีความสุภาพอ่อนน้อม ถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีวุฒิภาวะ การแต่งกายที่ถูกต้องตามกาลเทศะ
เรียนรู้และพัฒนาตนเอง หมายถึง กระตือรือร้น สนใจใฝ่เรียนรู้พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา	มองโลกในแง่บวก หมายถึง แสวงหาโอกาส ทำให้คนอื่นเกิดพลังบวกตลอดเวลา แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

การ์ตูนแทน 8 บุคลิกคน พอช.

"ศรัทธาต่อชุมชน"

"มีคุณธรรม/ความซื่อสัตย์"

"มีอาชีพ"

"เรียนรู้ และพัฒนาตนเอง"

"จิตสาธารณะ"

"ยอมรับความเห็นต่าง"

"มนุษยสัมพันธ์ดี"

"มองโลกในแง่บวก"

[3]

สมรรถนะและค่านิยมหลักของผู้ปฏิบัติงาน พอช.

สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงาน พอช. (CORE COMPETENCY)

1. ความเชื่อมั่นในแนวทางการพัฒนาที่องค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก
2. จริยธรรม
3. การทำงานเป็นทีม และการประสานความร่วมมือ
4. การเรียนรู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
5. การบริการที่ดี

ค่านิยมหลักของ พอช.

1. COMMUNITY	ชุมชนเป็นหลัก เชื่อมั่นในศักยภาพและความสามารถของชุมชน
2. CHANGE	สร้างความเปลี่ยนแปลง
3. COLLABORATION	สร้างความร่วมมือ
4. CLEAN	ซื่อสัตย์ โปร่งใส
5. COMMITMENT	ทำงานอย่างมุ่งมั่น